

Sukaldeak

ULA IRURETAGOIENA

Sukalderik gabeko etxeak proposatzea probokazioa eta iraultza bat izan daiteke. Horrela dio Anna Puigjaner arkitekto katalanak bere ikerketa lanean. Sukaldea etxe garaikideen hausnarketa leku garrantzitsua da; genero berrikuspenetik begiratuta, sukaldea etxearen kokapenak eguneroko janaria egiten duenaren adierazpena espazioratzen du, izan emaztea edo neskaen leku. Sukaldea, egongela eta jantokia elkarrekin bat egitea, baina, ez da sukaldearen baloratze garaikidearen soluzioa, baizik eta etxeen azalera txikiagotzearen ondorio, produktu errentagarriagoa izate aldera. Hori bai, sukalde irekiak etxearen erlazio-gunearen berdefinizio bat dakar, janaria prestatzea ekintza sozialagoa eta ikusgarriagoa bilakatuz.

Sukalderik gabeko etxeak bagenitu, akaso sukalde komunitarioen bidez elikatuko ginatke, zerbitzu publiko baten gisara etxeke zereginetatik aterata. Horrela antolatu zen New York hiria 1929ko krisian etxebizitza beharrari aurre egiteko. Planetako hainbat lurraldetan joera omen dira egun; Quebec, Mexiko, Lima, Singapur. Gobernuak antolatuta edo herrigintzatik sortuak, sukalde komunitarioek auzo baten elikatzea bere gain har dezakete, tokiko produktuekin prezio baxuko bazkalordua emanaz, etxeke sukaldea auzoko sukaldeak ordezkatuz.

Azaroak 30eko grebaren hausnarketari ekarpen txiki bat. Japonian kodomo sukalde komunitarioen *boom* bat dago, elikatzea ez ezik zaintza komunitarioko funtzioa betetzen dutenak. Sukalde komunitarioen ekimena erretiraturako emakume eta sukaldaritzan aritzen zen talde baten partetik suertatu zen. Elkarteak sukalde eta mahai handi bat eraiki zituen auzoan eta auzoko haur askok arratsaldea bakarrik eta gaizki elikatuta igarotzen zutelako oharturik, mahai inguruan arratsaldean elkartzerako gonbidatu zituzten, jakintza zabaltzen, elikatzen eta elkarri konpainia ematen. Zaintza komunitarioko ekimen honek auzoko bizitza iraultzen du, etxearen sukalde funtzioak galdegiten du eta bide bat irekitzen dio zaintzaren erpin askotariko gatazkari. ●

EUSKAL IRRATIAK

Kolegioan ere, ele bitan

ONINTZA IRURETA AZKUNE

Ipar Euskal Herrian, Lehen Mailan, 5.700 ikaslek ikasten dute euskaraz eta frantsesez. Kolegioan, berriz, 1.600 ikaslek egiten dute hau hori. Pirinio Atlantikoetako Departamenduak, Frantziako Hezkuntza Ministerioak eta Euskararen Erakunde Publikoak *Kolegioan euskaraz, etorkizuneko erronka* komunikazio kanpaina abiatu dute.

Ikasleak eta gurasoak konbentzitu nahi dituzte, Lehen Maila egin ondoren, kolegiara jotakoan ere, ele biko hizkuntza eredu aukeratu dezaten. Maila batetik besterako bidean, ikasle askok ez du aukeratzen ele biko eredu segitza. Aukerak, berriz, badira. Ipar Euskal Herriko hemezortzi kolegioetatik hamabostek proposatzen dute aukera elebiduna.

Marie Delpech hezkuntza ikuskarria da eta Euskal Irratiei adierazi die ikasleek eta gurasoek kezka eta beldurra izaten dituztela ikasketetan aurrera egin ahal bi hizkuntzetako irakaskuntzan jarraitzeko: "Egia da, irakaskuntzak euskaraz proposatuak direlarik eta familiak euskaldunak ez direlarik, beldur hori sortzen da. Kanpaina egin da, justuki, kezkei erantzuteko: nola lagundu haurra kolegiara pasatzen delarik, eman dezagun etxeke lanak egiteko edo segurtatu haurrak eskolako ibilbide baikorra izaneko duela nahiz eta euskaraz segitu".

Kanpaina hiru bideo erabiliko dituzte, eta paperean eta sarean za-

balduko den liburuxka bat izango du. Euskarriotan euskararen aldeko hautua egin dezaten edo egiten jarrai dezaten eskatuko zaie ikasle eta gurasoei. Mezuaz gain, informazio ugari izango dute, ele biko irakaskuntzaren ingurukoa. Dena den, Delpechek ele biko eredu emendatzeko oztopo bat aipatu die Euskal Irratiei. Gaur egun irakasle diren asko ez dira euskal hiztunak, eta beraz, ezin dute euskarazko irakaskuntzarik eskaini. Egoera honela deskribatu du Marie Delpech ikuskariak: "Ez baita momentuko irakaslerik euskaraz formatu nahi duenik, edo ez da irakaslerik erretiratuko denik, eta beraz, ikastetxe horietan ez daitezke perfilatu lanpostuok. Baina Hezkunde Nazionaletik bada borondate azkar bat horretara joateko".

HAURTZAINDEGIETAN ELE BIKO ESKAINTZA

Kazeta.eus hedabideak jaso du abenduaren 9ko hautetsien kontseiluaren bilkura. Bil Gaitien talde politikoak zuzenketa aurkeztu du eta aldeko 164 bozkarekin aurrera atera da. 24 abstentzio eta kontrako lau boto izan dira. Egoitz Urrutikoetxea Bil Gaitien taldeko ordezkariak "haurtzaindegien labelizatzea orokortzea" proposatu zuen bilkuran, "haurren euskarazko eta gaskoierazko harrera elebidun eta murgiltzaile bat bultzatzeko". ●